

על בית המקדש | הרב הראל ריקלין

בנושא שלושת השבועות חשבתי לכתוב כמה הערות על בית המקדש. אשמח לקבל תגובות.

1 יש תופעה מאוד מעניינת לגבי בית המקדש, שהתורה באופן עקבי איננה מציינת את מיקומו. בכל פעם נאמר "אל המקום אשר יבחר ה'". ומספרים חז"ל במדרש שישבו דוד ושמואל ועסקו במציאת מקומו של בית המקדש. והדברים מפליאים. איך ייתכן שמקום כל כך מרכזי בעבודת ה' - מקומו לא ידוע במשך שנים כה רבות? מה ההסבר לתופעה זו? כיוון אפשרי אחד הוא שבית המקדש מבטא את מצבו הרוחני של העם. אנו צריכים להיות ראויים לבית המקדש. כל עוד לא הבשילו התנאים הוא נעלם, מוסתר, וכשתגיע העת אז הוא יתגלה. כך אנו רואים שבזמן יהושע לא בנו את בית המקדש מיד עם הכניסה לארץ, וכך היה גם בזמן שאול ודוד. רק אצל שלמה שלמו התנאים. כך אמרו חז"ל: ג' מצוות נצטוו ישראל - להעמיד להם מלך, להכרית את עמלק ולבנות את בית המקדש.

2 הרמב"ם כותב שבאותו מקום שממנו נברא אדם הראשון ושם נעקד יצחק - זהו מקום המזבח.

מדוע חשוב לרמב"ם להדגיש את הקישור של כל אותם האירועים שקרו באותו מקום? אפשר להציע שהרמב"ם רוצה לקשר את בית המקדש למקום שממנו נברא העולם, להתחלה של העולם. הבריאה מבטאת שלעולם יש מטרה. העולם איננו קדמון אלא נברא. יש בורא ולו יש מטרה, והמטרה היא חיבור שמים וארץ. בית הקדש הוא מקום החיבור הזה.

3 שמעתי מהרב צוריאלי וינר, שעיקרי הדברים נובעים מהמהלך שנמצא בדפים הראשונים של מסכת חגיגה בבבלי.

יש בבית המקדש שתי בחינות. הראשונה היא עבודת הקודש, שהיא עבודת הקורבנות, והבחינה השנייה היא לימוד התורה, שקשור לסנהדרין שישבה בלשכת הגזית. אחד מהפירושים לשם הר המוריה הוא שממנו יוצאת הוראה. אם כן, יש להתבונן במלוא העומק של שתי המשמעויות הללו. אחת התוצאות המעשיות לכך היא שהרב וינר נוהג בהולכו לכותל להתפלל וגם ללמוד משהו, על מנת לבטא את הקשר הכפול.

בעזרת ה' נזכה לראות בקרוב בכניין בית המקדש, כוהנים בעבודתם ולוויים בשירתם.